

Till Finansdepartementet
103 33 Stockholm
Ert diarienummer: Fi2020/03418

Angående Jämlikhetskommissionens betänkande En gemensam angelägenhet (SOU 2020:46)

Myndigheten för stöd till trossamfund (SST) har anmodats att yttra sig över Jämlikhetskommissionens betänkande *En gemensam angelägenhet* (SOU 2020:46). Myndigheten bedömer att kommissionen på ett övergripande plan har formulerat en relevant analys av Sveriges aktuella problem vad gäller ökad ojämlikhet, polarisering och sociala konflikter samt välvägda förslag för att möta dessa utmaningar.

Med detta sagt ser också myndigheten att betänkandet har vissa brister, och framförallt vad gäller analysen av civilsamhället och trossamfundens roll i Sverige. Civilsamhällets betydelse nämns förvisso kortfattat (avsnitt 10.6) men borde, givet både dess historiska och nutida relevans, fått en större och mer fördjupad plats i betänkandet. Vi vet från den svenska historien att det sociala kontraktet i Sverige till stora delar vilar på den kamp som inte minst väckelserörelsen, nykterhetsrörelsen, arbetarrörelsen och rösträttsrörelsen fört och som sedan har förvaltats vidare i det breda föreningslivet. Idag bidrar trossamfundet och andra civilsammanslagningar med alltifrån från integrationsverksamhet, socialt omsorgsarbete, barn och ungdomsverksamhet till opinionsverksamhet, utbildning och rekreation. Vidare är det väl känt att det civila samhället idag stärker demokratin i Sverige t.ex. som självständig röstbärare, opinionsbildare och demokratiskola.¹ Myndigheten för stöd till trossamfund menar att det är en brist att detta överhuvudtaget inte nämns i exempelvis kapitlet *Det tidiga livet* eller *Utbildningsåren* – eller i avsnittet om *Mottagande och integration*. Myndigheten kan inte heller se några förslag som anknyter till att stärka civilsamhället för att öka jämlikheten.

Från SST:s perspektiv är det mål som kommissionen sätter upp – ett återupprättat socialt kontrakt – helt beroende av att man på allvar bejakar civilsamhällets roll i samhällsbygget och också adresserar de problem vi ser med ett minskande engagemang för deltagande i föreningslivet. Särskilt gäller det mindre etablerade delar i samhället som exempelvis grupper som har lägre utbildning, erfarenhet av arbetslöshet, lägre inkomst eller som nyligen har kommit till Sverige.² Till detta bör också läggas det ifrågasättande som idag drabbar delar av det svenska organisationslivet i samhällsdebatten – och de offentliga stöden och bidragen till civilsamhället. För att komma tillrätta med den ökade polariseringen, ett alltmer aggressivt debattklimat och minskande tillit behöver civilsamhällets aktörer stärkas.

I detta ärende har myndighetschef Isak Reichel beslutat.
Handläggare Max Stockman har varit föredragande.

¹ För en genomgång se t.ex. *Palett för ett stärkt civilsamhälle* (Betänkande av Utredningen för ett stärkt civilsamhälle, SOU 2016:13)
² Se t.ex. *En politik för engagemang – långsiktighet och oberoende för civilsamhället* (Regeringens skrivelse 2017/18:246)

